ॐ अथ भवानीनाम

मो भवान्यै ॥ अरिशङ्खकृपाणखे
। भवतां महिषोत्तमाङ्गसंस्था
त्रिशूलशरचापकरां त्रिनेत्रां तिग्
यतामसुरसिद्धनुतां च दुर्गां दूर्वा
लपतन्ती चक्रमध्ये स्फुरन्ती ।
दुरितमपहरन्ती साधकान्पोष
क्रीडयन्ती ॥ ॥ चतुर्भुजामेक

ॐ अथ भवानीनाम

नमो भवान्यै ॥ अरिशङ्खकृपाणखे
। भवतां महिषोत्तमाङ्गसंस्था
त्रिशूलशरचापकरां त्रिनेत्रां तिग्
यतामसुरसिद्धनुतां च दुर्गां दूर्वां
लपतन्ती चक्रमध्ये स्फुरन्ती ।
दुरितमपहरन्ती साधकान्पोष
क्रीडयन्ती ॥ ॥ चतुर्भुजामेक

काम् ॥ प्रेतसंस्थां महारौद्रीं भुजगेनोप
द्धमुद्राविभूषिताम् ॥ जगत्स्थितिकरं
ां तां परमेशानीं नौम्यहं विघ्नह
लासशिखरे रम्ये देवदेवं महेश्वरम्
ङ्कजम् ॥ सुरासुरशिरोरत्नरञ्जिता
ी बद्धाञ्जलिरभाषत ॥ ॥ श्रीनन्दि
ाथ संशयोस्ति महान्मम । रहस्यमेक
म् ॥ देवतायास्त्वया कस्याः स्तोत्रमे
ाथ ! त्वत्तः किमपरः परः ॥ इ
। प्रोवाच भगवानेको विकसन्नेत्र
ाधु साधु गणश्रेष्ठ पृष्टवानसि मां

यत् । स्कन्दस्यापि च यद्गोप्यं रहस्यं कथयामि तत् ॥ पुरा कल्पक्षये लोकान्सिसृक्षुर्मूढचेतना । गुणत्रयमयी शक्तिर्मूलप्रकृतिसंज्ञिता ॥ ...महं समुत्पन्नस्तत्त्वैस्तैर्महदादिभिः । चेतनेति ततः शक्तिर्मां काप्यालिङ्ग्य तस्थुषी । हेतुः सङ्कल्पजालस्य मनोधिष्ठायिनी शुभा ॥ इच्छेति परमा शक्तिरुन्मिमील ततः परम् । [illegible] वागिति विख्याता शक्तिः शब्दमयी परा ॥ प्रादुरासीज्जगन्माता वेदमाता सरस्वती । ब्राह्मी च वैष्णवी रौद्री कौमारी पार्वती शिवा ॥ सिद्धिदा बुद्धिदा शान्ता सर्वमङ्गलदायिनी ॥ तयैतत्सृज्यते विश्वमनाधारं च धार्यते ॥ तयैतत्पाल्यते सर्वं तस्यामेव प्रलीयते ॥ अर्चिता प्रणताध्याता सर्वभावविनिश्चिता ॥ आराधिता स्तुता सैव सर्वसिद्धिप्रदायिनी । तस्या अनुग्रहादेव तामेव स्तुतवानहम् ॥ सहस्रैर्नामभिर्दिव्यैस्त्रैलोक्यप्राणिपूजितैः ।

स्तवेनानेन सन्तुष्टा मामेव प्रविवेश सा ॥ तदारभ्य मया प्राप्तमैश्वर्यं पदमुत्तमम् । तत्प्रभावान्मया सृष्टं जगदेतच्चराचरम् ॥ ससुरासुरगन्धर्वयक्षराक्षसमानवम् । सपन्नगं ससमुद्रं सशैलवनकाननम् ॥ सराशिग्रहनक्षत्रं पञ्चभूतगुणान्वितम् । नन्दिन्नामसहस्रेण स्तवेनानेन सर्वदा ॥ स्तुवे परापरां शक्तिं ममानुग्रहकारिणीम् । इत्युक्त्वोपरतं देवं चराचरगुरुं विभुम् । प्रणम्य शिरसा नन्दी प्रोवाच परमेश्वरम् ॥ ॥ श्रीनन्दिकेश्वर उवाच ॥ ॥ भगवन्देवदेवेश लोकनाथ जगत्पते । भक्तोस्मि तव दासोस्मि प्रसादः क्रियतां मयि । देव्याः स्तवमिमं पुण्यं दुर्लभं यत्सुरैरपि । श्रोतुमिच्छाम्यहं देव प्रभावमपि चास्य तु ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ शृणु नन्दिन्महाभाग स्तवराजमिमं शुभम् । सहस्रैर्नामभिर्दिव्यैः सिद्धिदं सुखमो[illegible]म् । शुचिभिः प्रातरुत्थाय पठितव्यं

स्तवेनानेन सन्तुष्टा मामेव प्रविवेश सा ॥ तदारभ्य मया प्राप्तमैश्वर्यं पदमुत्तमम् । तत्प्रभावान्मया सृष्टं जगदेतच्चराचरम् ॥ ससुरासुरगन्धर्वयक्षराक्षसमानवम् । सपन्नगं ससमुद्रं सशैलवनकाननम् ॥ सराशिग्रहनक्षत्रं पञ्चभूतगुणान्वितम् । नन्दिन्नामसहस्रेण स्तवेनानेन सर्वदा ॥ स्तुवे परापरां शक्तिं ममानु[illegible]ारिणीम् । इत्युक्त्वोपरतं देवं चराचरगुरुं विभुम् । प्रणम्य शिरसा [illegible]न्दी प्रोवाच परमेश्वरम् ॥ ॥ श्रीनन्दिकेश्वर उवाच ॥ ॥ भगवन्देवदेवेश लोकनाथ जगत्पते । भक्तोऽस्मि तव दासोऽस्मि प्रसादः क्रियतां मयि । देव्याः स्तवमिमं पुण्यं दुर्लभं यत्सुरैरपि । श्रोतुमिच्छाम्यहं [illegible]व प्रभावमपि चास्य तु ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ शृणु नन्दिन्म[illegible]भाग स्तवराजमिमं शुभम् । सहस्रैर्नामभिर्दिव्यैः सिद्धिदं सुखमो[illegible] । शुचिभिः प्रातरुत्थाय पठितव्यं

समाहितैः । त्रिकालं श्रद्धया युक्तैर्नातः परतरः स्तवः ॥ ॥ अस्य श्री-
भवानीनामसहस्रस्तवराजस्य, महादेवऋषिः, अनुष्टुप्छन्दः, आद्या शक्तिः,
भगवतीभवानी देवता, ह्रींबीजं, श्रींशक्तिः, क्लींकीलकं, आत्मनोवाङ्मनःकायोपा-
र्जितपापनिवारणार्थं, श्रीदेवीप्रीत्यर्थं अमुककामनासिद्ध्यर्थे पाठे विनियोगः ॥ अथ
करन्यासः ॥ ॐ एकवीरायै अङ्गुष्ठाभ्यांनमः ॐमहामायायै तर्जनीभ्यां-
नमः, ॐ पार्वत्यै मध्यमाभ्यांनमः ॐ गिरिशप्रियायै अनामिकाभ्यांनमः,
ॐगौर्यै कनिष्ठिकाभ्यांनमः, करालिन्यै करतलकरपृष्ठाभ्यांनमः ॥ ॥ अथ
षडऽङ्गन्यासः ॥ ॐ एकवीरायै हृदयायनमः,ॐ महामायायै शिरसे स्वाहा,
ॐ पार्वत्यै शिखायैवषट्, ॐ गिरिशप्रियायै कवचायहुम्, ॐगौर्यै
नेत्रत्रयायवौषट्, ॐकरालिन्यै अस्त्रायफट् ॥ प्राणायामः ॥ ॥ ध्यानम् ॥
बालार्कमण्डलाभासं चतुर्बाहुं त्रिलोचनां पाशाङ्कुशशरांश्चापं धार-

वासिनी । ब्राह्मणी क्षत्रिया वैश्या शूद्रा चावरवर्णजा । वेदमार्गरता यज्ञा वेदविश्वविभाविनी । अस्त्रशस्त्रमयीविद्या वरशस्त्रास्त्रधारिणी । सुमेधा सत्यमेधा च भद्रकाल्यऽपराजिता । गायत्री सत्कृतिः सन्ध्या सावित्री त्रिपदाश्रया । त्रिसन्ध्या त्रिपदी धात्री सुपर्वा सामगायनी । पञ्चाली बालिका बाला बालक्रीडा सनातनी । गर्भाधारधरा शून्या गर्भाशयनिवासिनी । सुरारिघातिनी कृत्या पूतना च तिलोत्तमा । लज्जा रसवती नन्दा भवानी पापनाशिनी । पट्टाम्बरधरा गीतिः सुगीतिर्ज्ञानलोचना । सप्तस्वरमयी तन्त्री षड्जमध्यमधैवता । मूर्च्छना ग्रामसंस्थाना स्वच्छस्वस्थानवासिनी । अट्टाट्टहासिनी प्रेता प्रेतासननिवासिनी । गीतनृत्यप्रिया कामा तुष्टिदा पुष्टिदा क्षया । निष्ठा सत्यप्रिया प्रज्ञा लोकेशी च सुरोत्तमा । सुविषा ज्वालिनी ज्वाला विषमोहार्ति-

च भूतभव्यविभाविनी । मङ्गला साधुशीला च परमार्थप्रबोधिका ।
दक्षिणा दक्षिणामूर्तिः सुदक्षिणा हरिप्रसूः । योगिनी योगयुक्ता च
योगाङ्गा ध्यानशालिनी । योगपट्टधरा मुक्ता मुक्तानां परमागतिः ।
नारसिंही सुजन्मा च त्रिवर्गफलदायिनी । धर्मदा धनदा चैका कामदा
मोक्षदा द्युतिः । साक्षिणी क्षणदा दक्षा दक्षजा कोटिरूपिणी । क्रतुः
कात्यायनी स्वच्छा स्वच्छन्दा च कविप्रिया । सत्यागमा बहिःस्था
च काव्यशक्तिः कवित्वदा । मेनापुत्री सतीमाता मैनाकभगिनी त-
डित् । सौदामिनी सुदामा च सुधामा धामशालिनी । सौभाग्यदा-
यिनी द्यौश्च सुभगा द्युतिवर्धिनी । श्रीकृत्तिवसना चैव कङ्काली कलि-
नाशिनी । रक्तबीजवधोद्दृप्ता सुतन्तुर्बीजसन्ततिः । जगज्जीवा जगद्बीजा
जगत्त्रयहितैषिणी । चामीकररुचिश्चान्द्री साक्षया षोडशीकला । यत्तत्प-

दानुबन्धा च यक्षिणी धनदार्चिता । चित्रिणी चित्रमाया च विचित्रा भुवनेश्वरी । चामुण्डा मुण्डहस्ता च चण्डमुण्डवधोद्धुरा । अष्टम्येका-दशी पूर्णा नवमी च चतुर्दशी । अमा कलशहस्ता च पूर्णकुम्भपयो-धरा । अभीरुर्भैरवी भीरा भीमा त्रिपुरभैरवी । महारुण्डा च रौद्री च महाभैरवपूजिता । निर्मुण्डा हासिनी चण्डा करालदशनानना । कराला विकराला च घोरा घुर्घुरनादिनी । रक्तदन्तोर्ध्वकेशी च बन्धूककुसु-मारुणा । कादम्बरी पटासा च काश्मीरी कुङ्कुमप्रिया । क्षान्तिर्बहुसुवर्णा च मतिर्बहुसुवर्णदा । मातङ्गिनी वरारोहा मत्तमातङ्गगामिनी । हिंसा हंसगतिर्हंसी हंसोज्ज्वलशिरोरुहा । पूर्णचन्द्रमुखी श्यामा स्मितास्या श्यामकुन्तला । मषी च लेखनी लेखा सुलेखा लेखकप्रिया । शङ्खिनी शङ्खहस्ता च जलस्था जलदेवता । कुरुक्षेत्रावनिः काशी मथुरा काञ्च्य-

वन्तिका । अयोध्या द्वारिका माया तीर्था तीर्थकरप्रिया । त्रिपुष्करा
प्रमेया च कोशस्था कोशवासिनी । कौशिकी तु कुशावर्ता कोशाम्बा
कोशवर्धिनी । कोशदा पद्मकोशाक्षी कुसुम्भकुसुमप्रिया । तोतुला च
तुलाकोटिः कोटिस्था कोटराश्रया । स्वयम्भूश्च सुगुप्ता च सुरूपा रूप-
वर्धिनी । तेजस्विनी सुभिक्षा च बलदा बलदायिनी । महाकोशी
महावर्त्ता बुद्धिः सदसदात्मिका । महाग्रहहरा सौम्या विशोका शो-
कनाशिनी । सात्त्विकी सत्त्वसंस्था च राजसी च रजोवृता । तामसी च
तमोयुक्ता गुणत्रयविभाविनी । अव्यक्ता व्यक्तरूपा च वेदविद्या च
शाम्भवी । शम्भुकल्याणिनी कल्पा मनःसङ्कल्पसन्ततिः । सर्वलोकमयी
शक्तिः सर्वश्रवणगोचरा । सर्वज्ञानवती वाञ्छा सर्वतत्त्वावबोधिनी ।
जाग्रती च सुषुप्तिश्च स्वप्नावस्था तुरीयक । त्वरा मन्दगतिर्मन्दा मदि-

रामोदधारिणी । पानभूमिः पानपात्रा पानदानकरोद्यता । अघूर्णा-
रुणनेत्रा च किञ्चिदव्यक्तभाषिणी । आशापूरा च दीक्षा च दक्षा दी-
क्षितपूजिता ॥ नागवल्ली नागकन्या भोगिनी भोगवल्लभा । सर्वशा-
स्त्रवती विद्या सुस्मृतिर्धर्मवादिनी । श्रुतिः श्रुतिधरा ज्येष्ठा श्रेष्ठा पाता-
लवासिनी । मीमांसा तर्कविद्या च सुभक्तिर्भक्तवत्सला । सुनाभिर्या-
तना जातिर्गम्भीराऽभाववर्जिता । नागपाशधरा मूर्तिरगाधा नागकु-
ण्डला । सुचक्रा चक्रमध्यस्था चक्रकोणनिवासिनी । सर्वमन्त्रमयी विद्या
सर्वमन्त्राक्षरावलिः । मधुस्रवा स्रवन्ती च भ्रामरी भ्रमरालका । मातृ-
मण्डलमध्यस्था मातृमण्डलवासिनी । कुमारजननी क्रूरा सुमुखी ज्वर-
नाशिनी । अतीता विद्यमाना च भाविनी प्रीतिमञ्जरी । सर्वसौख्य-
वती युक्तिराहारपरिणामिनी । निधानं पञ्चभूतानां भवसागरतारिणी ।

अक्रूरा च ग्रहवती विग्रहा ग्रहवर्जिता । रोहिणी भूमिगर्भा च कालभूः
कालवर्जिता । कलङ्करहिता नारी चतुष्षष्ठ्यभिधावती । जीर्णा च जी-
र्णवस्त्रा च नूतना नववल्लभा । अजरा नियतिः प्रीतिरतिरागविव-
र्धिनी । पञ्चवातगतेर्भिन्ना पञ्चश्लेष्माशयाधरा । पञ्चपित्तवती पंक्तिः
पञ्चस्थानविभाविनी । ऋतुमती कामवती बहिःप्रस्रविणी त्र्यहा ।
रजःशुक्रधराशक्तिर्जरायुर्गर्भधारिणी । त्रिकालज्ञा त्रिलिङ्गा च त्रि-
मूर्तिः पुरवासिनी । अरागा शिवतत्त्वा च कामतत्त्वानुरागिणी । प्रा-
च्यवाची प्रतीचीदिगुदीचीदिग्विदिग्दिशा । अहंकृतिरहंकारा बलि-
माया बलिप्रिया । स्रुक्स्रुवा सामिधेनी च सुश्रद्धा श्राद्धदेवता । माता
मातामही तृप्तिः पितृमाता पितामही । स्नुषा दौहित्रिणी पुत्री पौत्री
नप्त्री शिशुप्रिया । स्तनदा स्तनधारा च विश्वयोनिः स्तनन्धयी ।

शिशूत्सङ्गधरा दोला दोलाक्रीडाभिनन्दिनी । उर्वशी कदली केका विशिखा शिखिनार्तिनी । खट्वाङ्गधारिणी खट्वा बाणपुङ्खानुवर्तिनी । लक्ष्यप्राप्तिः काललक्ष्या लक्ष्या च शुभलक्षणा । वर्तिनी सुपथाचारा परिखा च खनिर्वृतिः । प्राकारवलया वेला मर्यादा च महोदधौ । पोषणी शोषणीशक्तिर्दीर्घकेशी सुलोमशा । ललिता मांसला तन्वी वेदवेदाङ्गधारिणी । नरासृक्पानमत्ता च नरमुण्डास्थिभूषणा । अक्षक्रीडारतिः शारी शारिका शुकभाषिणी । शाम्बरी गारुडीविद्या वारुणी वरुणार्चिता । वाराही तुण्डहस्ता च दंष्ट्रोद्धृतवसुन्धरा । मीनमूर्तिधरा मूर्त्ता वदान्या प्रतिमाश्रया । अष्टमूर्तिर्निधीशा च शालिग्रामशिला शुचिः । स्मृतिः संस्काररूपा च सुसंस्कारा च संस्कृतिः । प्राकृता देशभाषा च गाथा गीतिः प्रहेलिका । इडा च पिङ्गला पिङ्गा सुषुम्णा

सूर्यवाहिनी । शशिस्रवा च तालुस्था काकिनी मृतजीविनी । अणु-
बृहद्रूपा लघुरूपा गुरुस्थिरा । स्थावरा जङ्गमादेवी कृतकर्मफलप्रदा ।
विषयाक्रान्तदेहा च निर्विशेषा जितेन्द्रिया । विश्वरूपा चिदानन्दा
परंब्रह्मप्रबोधिनी । निर्विकारा च निर्वैरा विरतिः सत्त्ववर्धिनी । पुरुषा
ज्ञानभिन्ना च क्षान्तिः कैवल्यदायिनी । विविक्तसेविनी प्रज्ञा जन-
यित्री बहुश्रुतिः । निरीहा च समस्तेहा सर्वलोकैकसेविता । सेवा सेवा-
प्रिया सेव्या सेवाफलविवर्धिनी । कलौ कल्किप्रिया काली दुष्टम्लेच्छ-
विनाशिनी । प्रत्यञ्चा च धनुर्यष्टिः खड्गधारा दुरानतिः । अश्वप्लुतिश्च
वल्गा च सृणिः सन्मत्तवारुणा । वीरभूर्वीरमाता च वीरसूर्वीरन-
न्दिनी । जयश्रीर्जयदीक्षा च जयस्था जयवर्धिनी । सौभाग्यसुभगाकारा
सर्वसौभाग्यवर्धिनी । क्षेमङ्करी सिद्धिरूपा सत्कीर्तिः पथिदेवता । स-

मयीमूर्तिः सर्वदेवमयीप्रभा । सर्वसिद्धिप्रदाशक्तिः सर्वमङ्गल-
मा १०००
पुण्यं सहस्रनामेदमम्बाया रुद्रभाषितम् । चतुर्वर्गप्रदं सत्यं नन्दि-
केन प्रकाशितम् ॥ नातः परतरो मन्त्रो नातः परतरः स्तवः । नातः
परतरा विद्या तीर्थं नातः परं परम् । ते धन्याः कृतपुण्यास्ते त एव
भुवि पूजिताः । एकभावं मुदा नित्यं येऽर्चयन्ति महेश्वरीम् । देवतानां
देवता या ब्रह्माद्यैर्या च पूजिता । भूयात्सा वरदा लोके साधूनां विश्व-
मङ्गला । एतामेव पुराऽराध्य विद्यां त्रिपुरभैरवीम् । त्रैलोक्यमोहनं
रूपमकार्षीद्भगवद्धरिः ॥ मायाकुण्डलिनी० अनेन मन्त्रपाठेन०॥ इति श्री-
रुद्रयामले तन्त्रे नन्दिकेश्वरसंवादे म... प्रभावो भवानीनामसहस्रस्तवराजः समाप्तः ॥

अथ इन्द्राक्षीस्तोत्रम् ॥

ॐ अस्य श्रीइन्द्राक्षीस्तोत्रमन्त्रस्य, पुरन्दर ऋषिः, अनुष्टुप् छन्दः, श्रीइन्द्राक्षीभगवती देवता, ह्रींबीजं, भुवनेश्वरी शक्तिः, माहेश्वरी कीलकं, गायत्रीसावित्रीसरस्वतीकवचं, आत्मनो वाङ्मनःकायोपार्जितपापनिवारणार्थं अमुककामनासिद्ध्यर्थे पाठे विनियोगः ॥ ॥ लक्ष्म्यै अङ्गुष्ठाभ्यांनमः, भुवनेश्वर्यै तर्जनीभ्यांनमः, माहेश्वर्यै मध्यमाभ्यांनमः, वज्रहस्तायै अनामिकाभ्यांनमः, सहस्रनयनायै कनिष्ठिकाभ्यांनमः, इन्द्राक्षीभगवत्यै करतलकरपृष्ठाभ्यांनमः ॥ इति करन्यासः ॥ अथ षडङ्गन्यासः लक्ष्म्यै हृदयायनमः, भुवनेश्वर्यै शिरसेस्वाहा, माहेश्वर्यै शिखायैवषट्, वज्रहस्तायै कवचायहुं, सहस्रनयनायै नेत्राभ्यांवौषट्, इन्द्राक्षीभगवत्यै अस्त्रायफट् ॥ प्राणायामः ॥ ॥ ध्यानम् ॥ ॐ इन्द्राक्षीं द्विभुजां

देवीं पीतवस्त्रधरां शुभाम् । वामे वज्रधरां सव्यहस्तेऽभयवरप्रदाम् ॥
सहस्रनेत्रां सूर्याभां नानालङ्कारभूषिताम् । प्रसन्नवदनां नित्यामप्सरो-
गणसेविताम् ॥ श्रीदुर्गां सौम्यवदनां पाशाङ्कुशधरां पराम् । त्रैलोक्य-
मोहिनीं देवीं भवानीं प्रणमाम्यहम् ॥ ॥ इन्द्र उवाच ॥ इन्द्राक्षी नाम
सा देवी देवता समुदाहृता । [illegible]ारी शाकम्भरी देवी दुर्गानाम्नेति वि-
श्रुता ॥ कात्यायनी महादेवी चण्डघण्टा महातपा । सावित्री सा च
गायत्री ब्रह्माणी ब्रह्मवादिनी ॥ नारायणी भद्रकाली रुद्राणी कृष्णपि-
ङ्गला । अग्निज्वाला रुद्रमुखी कालरात्री तपस्विनी ॥ मेघश्यामा सह-
स्राक्षी विष्णुमाया जलोदरी । महोदरी मुक्तकेशी घोररूपा महाबला ॥
आनन्दा भद्रजा नन्दा रोगह[illegible]ी शिवप्रिया । शिवदूती कराली च
प्रत्यक्षपरमेश्वरी ॥ इन्द्राणी [illegible]न्द्ररूपा च इन्द्रशक्तिः परायणा । महि-

षासुरसंहर्त्री चामुण्डा गर्भदेवता ॥ वाराही नारसिंही च भीमा भै
रवनादिनी । श्रुतिः स्मृतिर्धृतिर्मेधा विद्या लक्ष्मीः सरस्वती ॥ अन
न्ता विजया पूर्णा मनस्तोषाऽपराजिता । भवानी पार्वती दुर्गा हैमव
त्यम्बिका शिवा ॥ शिवाभवानी रुद्राणी शङ्करार्धशरीरिणी ॥
एतैर्नामपदैर्दिव्यैः स्तुता शक्रेण धीमता । आयुरारोग्यमैश्वर्याऽक्ष
यसम्पत्तिकारकम् ॥ क्षयापस्मारकुष्ठादितापज्वरनिवारकम् । शतमाव
र्तयेद्यस्तु मुच्यते व्याधिबन्धनात् । आवर्तयेत्सहस्रेण लभते वाञ्छि
फलम् । राजा वशमवाप्नोति सत्यमेव न संशयः । लक्षमेकं जपेद्यस
साक्षाद्देवीं स पश्यति । त्रिकालं पठते नित्यं धनधान्यादिश्च सम्पदः
अर्धरात्रे पठेन्नित्यं मुच्यते व्याधिबन्धनात् । ऐन्द्रस्तोत्रमिदं पुण्यं ज
तु फलवर्धनम् । विनाशाय तु रोगाणामपमृत्युहराय च । राज्यार्थ

देवीं लभते राज्यं धनार्थी विपुलं धनम् । इच्छाकामं तु कामार्थी धर्मार्थी धर्ममव्ययम् । विद्यार्थी लभते विद्यां मोक्षार्थी परमं पदम् ॥ इन्द्रेण कथितं स्तोत्रं सत्यमेव न संशयः ॥ ॥ या माया मधुकैटभप्रमथिनी या माहिषोन्मूलिनी या धूम्रेक्षणचण्डमुण्डमथिनी या रक्तबीजाशनी ॥ शक्तिः शुम्भनिशुम्भदैत्यदलिनी या सिद्धलक्ष्मीः परा । सा देवी नवकोटिमूर्तिसहिता मां पातु माहेश्वरी ॥ जप्तं पापहरं नुतं बलकरं सम्पूजितं श्रीकरं ध्यातं मानकरं स्तुतं धनकरं सम्भाषितं सिद्धिदम् । गीतं सुन्दरि वाञ्छितं प्रतनुते ते पादपद्मद्वयं भक्तानां भवभीतिभञ्जनकरं सिद्ध्यष्टदं पातु नः ॥ तर्पणं ॥ माया कुण्डलिनी क्रिया मधुमती काली कला मालिनी मातङ्गी विजया जया भगवती देवी शिवा शाम्भवी । शक्तिः शङ्करवल्लभा त्रिनयना वाग्वादिनी भैरवी ह्रींकारी

त्रिपुरा परापरमयी माता कुमारीत्यसि ॥ अनेन मन्त्रपाठेन आत्मनो वाङ्मनःकायोपार्जितपापनिवारणार्थं श्रीइष्टदेवीप्रीत्यर्थं भगवती अमा कामा चार्वेङ्गी टङ्कधारिणी तारा पार्वती यक्षिणी श्रीशारिकाभगवती श्रीशारदाभगवती श्रीमहाराज्ञीभगवती श्रीज्वालभगवती व्रीडाभगवती वैखरीभगवती वितस्ताभगवती गङ्गाभगवती यमुनाभगवती कालिकाभगवती सिद्धलक्ष्मीः महालक्ष्मीः महात्रिपुरसुन्दरी सहस्रनाम्नी देवीभवानी सपरिवारा सवाहना सायुधा साङ्गा प्रीयतां प्रीतास्तु ॥ इति इन्द्राक्षीस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ महागायत्रीलीलास्तुतिः ॥

ॐसदा गवेषयन् जगत्त्रयेषु वेदमातरं चिदात्मना कृतस्थितिं समत्र चाद्य लब्धवान् । उदस्तु गद्गदं महोदयात्मगौमि भक्तिनौकया सुदुस्तरं

द्रुतं तितीर्षुरापदर्णवम् ॥ १ ॥ सुदीनलोकपातिनी सतां कृपाऽतिशो-
भते, ह्यतः सुधांशुचक्षुषेक्षयाम्ब ! मादृशं जनम् । नवापि हीयते तवे-
षदीशि ! पालनेन नो भवाद्यतः कुपुत्रता न भासते प्रसूहृदि ॥ २ ॥
नमामि मुक्तविद्रुमप्रतप्तहाटकाऽसितावदातवर्णसुन्दरैः षडर्धलोललो-
चनैः । सरोजषण्डबान्धवप्रतप्तपावकप्रभैः किरीटरत्नरञ्जितैः सुधांशुख-
ण्डमण्डितैः ॥ ३ ॥ मुखैर्दशार्धसंमितैर्विराजमानविग्रहां सुरेशचाप-
सप्रभां समस्तदेववन्दिताम् । वराभयाङ्कुशान्वितैः कपालशूलशंखच-
क्रसारसद्वयीगुणाङ्कितैः करैर्विराजिताम् ॥ ४ ॥ भवद्रुमस्य मूलतां गतां
मुनीन्द्रवन्दितामखण्डभावमण्डलप्रकाशकारिणींशिवाम् । समस्तदेवता-
मयीं समस्तसिद्धिदायिनीमपूर्वरूपविग्रहां सरस्वतीं भवार्तिहाम् ॥ ५ ॥
शुचीन्दुसूर्यलोचनां शुचीन्दुसूर्यविग्रहां शुचीन्दुसूर्यसङ्गमस्वभावशा-

लिनीं शुभाम् । पदद्वयानुकम्पितस्वशक्तिचक्रसेवितां परेशशक्तिमुत्तमां भजे त्रिलोकसुन्दरीम् ॥ ६ ॥ महामहेश्वरी जगद्विसर्गसुस्थितिक्षयस्वतन्त्रता शरीरिणी बभूव या महेशितुः । द्विपत्रितादिभेदतो लतायमानविग्रहा त्रयीश्वरी सदा तु सा जगज्जयाय जायताम् ॥ ७ ॥ नमामि तन्मुखारविन्दपञ्चकं मलापहं गलैकनालकं सदाविकासि भक्तिसम्भवम् । स्वभक्तहंससेवितं शुचीन्दुपद्मबन्धवः प्रतीकभूतविग्रहा गता हि यत्र पञ्चताम् ॥ ८ ॥ भवार्णवेऽतिदुःसहस्मराधिदिग्धमानसं षडूर्मिनित्यपीडितं जनं दिधीर्षुमानसा । श्रुतिध्वनिस्फुरन्मुखारविन्दभूसुरैः सदा त्रिसन्ध्यमीश्वरी नुताऽस्तु सा सुखप्रदा हि नः ॥ ९ ॥ त्रयीप्रसूः स्वदृष्टिपातधूतभक्तकल्मषा समैर्जनैर्नुता मुदा स्ववर्णधर्मभेदतः ।

निलिम्पनिम्नगामिषेण पादधौतजं जलं यदीयमागतं क्षितिं तनोतु नः
शिवं तु सा ॥ १० ॥ स्वदम्भवञ्चिताखिलं कुभोगसक्तमानसं सदाऽ-
शुचिं कुमार्गगं शठं च शङ्कसे यदि । कथं स्वपादचिन्तनोत्थवैभवं
नहीश्वरि ! यतोऽङ्घ्रिचिन्तकं दयादृशेक्षसे न मादृशम् ॥ ११ ॥ अनेकु-
दोषदूषितेष्वनिर्विवेचना सती स्वतन्त्रशक्तिरीश्वरी भवाघनाशकारिणी ।
कृपामयीं दृशं विधाय सा स्वभक्तिपात्रितं स्वपत्कजे मधुव्रतं करोतु
मामहर्निशम् ॥ १२ ॥ त्रिसन्ध्यमिष्टदैवतं सुकेशवास्यजं स्तवं सरन्
हृदीद्धभावनो विधाय वेदमातरम् । विधूय पापसंचयं वितीर्य कीर्ति-
मुत्तमामिह त्वमुत्र कैवलं पदं स याति निर्भयम् ॥ १३ ॥ इति श्रीकेश-
वभट्टविरचिता स्वेष्टदेवीमहागायत्रीलीलास्तुतिः ॥

अथ गौरीस्तुतिः ॥

ॐ लीलारब्धस्थापितलुप्ताखिललोकां लोकातीतैर्योगिभिरन्तर्हृदि मृग्याम् । बालादित्यश्रेणिसमानद्युतिपुञ्जां गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ १ ॥ आशापाशक्लेशविनाशं विदधानां पादाम्भोजध्यानपराणां पुरुषाणाम् । ईशीमीशाङ्गार्धहरां तां तनुमध्यां गौरीमम्बा० ॥ २ ॥ प्रत्याहारध्यानसमाधिस्थितिभाजां नित्यं चित्ते निर्वृतिकाष्ठां कलयन्तीम् । सत्यज्ञानानन्दमयीं तां तडिदाभां गौरी० ॥ ३ ॥ चन्द्रापीडानन्दितमन्दस्मितवक्त्रां चन्द्रापीडालङ्कृतलोलालकभाराम् । इन्द्रोपेन्द्राद्यर्चितपादाम्बुजयुग्मां गौरी० ॥ ४ ॥ नानाकारैः शक्तिकदम्बैर्भुवनानि व्याप्य स्वैरं क्रीडति यासौ स्वयमेका । कल्याणीं तां कल्पलतामानतिभाजां गौरी० ॥ ५ ॥ मूलाधारादुत्थितवन्तीं विधिरन्ध्रं

सौरं चान्द्रं धाम विहाय ज्वलिताङ्गीम् । स्थूलां सूक्ष्मां सूक्ष्मतरां
तामभिवन्द्यां गौरी० ॥ ६ ॥ आदिक्षान्तामक्षरमूर्त्या विलसन्तीं भूते
भूते भूतकदम्बं प्रसवित्रीम् । शब्दब्रह्मानन्दमयीं तामभिरामां गौरी०
॥ ७ ॥ यस्याः कुक्षौ लीनमखण्डं जगदण्डं भूयो भूयः प्रादुरभूदक्षत-
मेव । भर्त्रा सार्धं तां स्फटिकाद्रौ विहरन्तीं गौरी० ॥ ८ ॥ यस्या-
मेतत्प्रोतमशेषं मणिमाला सूत्रे यद्वत्क्वापि चरं चाप्यचरं च । तामध्या-
त्मज्ञानपदव्या गमनीयां गौरी० ॥ ९ ॥ नित्यः सत्यो निष्कल एको
जगदीशः साक्षी यस्याः सर्गविधौ संहरणे च । विश्वत्राणक्रीडनशीलां
शिवपत्नीं गौरीम० ॥ १० ॥ प्रातःकाले भावविशुद्धिं विदधाना
भक्त्या नित्यं जल्पति गौरीदशकं यः । वाचां सिद्धिं सम्पत्तिमुच्चैः
शिवभक्तिं तस्यावश्यं पर्वतपुत्री विदधाति ॥ ११ ॥ इति गौरीस्तुतिः ॥

श्री राज राजे श्वर्यै नम :

श्री दुर्गा पूजा

प्रभात मण्डली श्री चक्रेश्वरी हारी पर्वत

सम्पादक :-

जानकी नाथ शर्मा (मलिक आगन)
श्रीनगर, काश्मीर

प्रथमा वृत्ति :- मूल्य :-

Printed at :- Bansi Art Press

पण्डित शिवकौल

यह सुन्दर तथा भावपूर्ण शिवस्तुति मेरे पूज्य पितामह पण्डित शिव कौल की कृति है। भगवान लक्ष्मण जू ने इसे 'अलौकिक स्तुति' कह कर सराहा है। पं० शिवकौल का वैकुण्ठवास पचास वर्ष कुछ कम आयु में, जून १९२२ ई० में हुआ था। इस तरह उनका जन्म १८७2 ई० के आस पास हुआ होगा। उनके गुरु महाराज हरिद्वार पातञ्जलाश्रम के स्वामि तेजनाथ थे। अपने गृहस्थ का यथायोग्य निर्वाह करते हुए उन्हें मूर्तिकला तथा चित्रकला में रुचि थी। योगचर्या, सत्संग तथा वेदान्त श्रवण की ओर अधि आकृष्ट थे। श्रीनगर के प्रसिद्ध विद्वद्वर्य प० सुनकाक राजदान वेदान्त शास्त्रों का अध्ययन किया था। इन बातों का मुझे यु होने पर अपनी दादी जी स्वर्गीया अमरावती से पता चला थ शिवस्तुति और माण्डूक्योपनिषद् गौडपाद कारिकाओं का कश्मी भाषा में पद्यानुवाद, इन की पाण्डुलिपियां सुरक्षित हैं।

—सम्पा

अथ ब्राह्मीविद्या

ॐ ॐ ॐ त्रिगुणपुरुष क्षेत्रचर मोहं भिन्धि, रजस्तमसी भि प्राकृतपाशजालं सावरणं परिहर, सत्त्वं गृहाण, पुरुशोत्तमो सोमसूर्यानलप्रवरपरमधामन्, ब्रह्मविष्णुमहेश्वरस्वरूप, सृ स्थितिसंहारकारक, भ्रूमध्यनिलय, तेजोऽसि धामासि अमृता ॐ तत्सत्। हंसः शुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोता वेदिषदतिथिर्दुरो नृषद्वरसदृतसद्व्योमसदब्जा गोजा ऋतजा अद्रिजा ऋतं परं स्वरूप सर्वगत सर्वशक्ते सर्वेश्वर सर्वेन्द्रियग्रन्थिभेदं कुरु कुरु पदं परामर्शय परमार्गं ब्रह्मद्वारं सर, कुमार्गं जहि, षाट्को शरीरं त्यज, शुद्धोऽसि बुद्धोऽसि विमलोऽसि, क्षमस्व स्वपदम

लज्जोज्झितत्वमपि तत् भगवन्! क्षमोऽसि
सोढुं भवान् पितुरिवार्भकदुर्वचांसि ॥१५॥

अर्थ :— हे स्वामी! यदि आपके सामने बडी तेज वाणी में मैं अविनय से ही (आपके साथ) अपना मेल (सत्तासामान्य भाव से एकता) प्रकट करता हूँ और वह भी लज्जा (शिष्टाचरण) को त्याग कर, तो भगवन्! वह आप ही सहन करने में समर्थ हो जैसे (लोकव्यवहार में) पिता ही अपने बालक के (अविनय से) कहे दुर्वचनों को सहन कर सकता है।

आक्रन्दनस्तुतिरियं शिवसन्निधाने
भक्त्या तु दीनमनसा पठति पुमान् यः।
तस्य नगेन्द्रतनुजापतिराशुतोषः
दुर्वार दुःखशमनं दयया करोति ॥१६॥

इति पण्डित शिवकौल कृता आक्रन्दनस्तुतिः

इस स्तुति का फल यह है कि जो भी साधारण पुरुष इस आक्रन्दनस्तुति को बडी भक्ति और विनम्र भाव से भगवान् शिव के सन्निघान पूजा-स्तुति* के रूप में पढता है उस पर पार्वति-पति आशुतोष भगवान् शिव अपनी (अहैतुकी) दया से (कठोर संसार भय से पैदा हुआ) दुःख शान्त करता है अर्थात शिव उस भक्त को मुक्ति का भाजन बनाता है।

---

*पूजा-स्तुति में भगवान् का चिन्तन (ध्यान) करना आवश्यक है। तभी पूजादि कर्म सफल होते हैं। महर्षि पतञ्जलि ने कहा है—'तज्जपस्तदर्थभावना'—भगवान के नाम (ॐ) का जप उस (मन्त्र) के अर्थ को जानते हुए करने से सिद्धि मिलती है।